



HERT *OP* STOK

Eindrapportage werkzaamheden projectleider EDU-ART

**Cultuurpact Veluwe
Educatie
Project Hert op Stok**

1 Inleiding

Eind december 2008 presenteerde EDU-ART *Cultuur gewogen: Het gewicht van de basis nr.2 – 2008. Derde meting: stand van zaken cultuureducatie in het primair onderwijs in Gelderland*. Uit deze meting kwam naar voren dat op de scholen weinig aandacht wordt besteed aan media educatie. Uit een voorbereidend gesprek met ICC'ers bleek dat vanuit de docenten interesse is om audiovisuele kunsten aan te bieden. Deze bereidheid ging echter gepaard met een bepaalde voorzichtigheid over de toereikendheid van hun kennis.

Voor de periode 2010-2012 heeft Cultuurpact daardoor de voorkeur gegeven aan versterking van cultuureducatief aanbod in de audiovisuele kunsten c.q. nieuwe media.

Dit project beoogt kinderen de ruimte te geven om kennis te maken met audiovisuele kunst/media en haar mogelijkheden. In het project wordt gebruik gemaakt van de expertise van kinderen over het gebruik van digitale media. Leerkrachten functioneren vooral als procesbegeleider.

KCG heeft EDU-ART gevraagd om in het project te participeren als projectleider en adviseur voor de ontwikkeling van het lesmateriaal. Met deze rapportage sluit EDU-ART deze opdracht af. In dit document wordt de realisatie van de kwalitatieve en kwantitatieve doelen uit de opdracht beschreven. Tot slot zijn er een aantal leerpunten geformuleerd.

2 Korte inhoud van het project

Hert op Stok is een cultuureducatief lespakket voor basisschoolleerlingen van groep 7 en 8. Het project is opgezet als koopproject, wat betekent dat scholen het project aanschaffen en op een zelf gekozen moment zelfstandig uitvoeren. De ontwikkeling van het project is afgerond en het project is vanaf maart 2011 beschikbaar gesteld aan basisscholen op de Veluwe. Lokale bemiddelingspunten zorgen voor de verspreiding van het project.. Inmiddels hebben 50 scholen het project aangekocht.

In Hert op Stok maken de leerlingen kennis met de techniek van (digitale) fotografie, gericht op het maken van een eigen digitaal bewerkte foto. Ook worden voorbeelden van fotobewerking getoond van professionele fotografen die foto's digitaal manipuleren. De opdracht luidt dat leerlingen een foto maken van een lokaal bekend symbool als een gebouw, beeld of landschapselement. Daarna veranderen ze iets aan dit symbool, waardoor er een verrassingseffect ontstaat. Hiervoor maken de leerlingen gebruik van een fotobewerkingsprogramma, Het resultaat wordt in de vorm van een (digitale) Ansichtkaart gegoten. De gemaakte kaarten kunnen geprint en fysiek verstuurd worden, maar ook via een site digitaal verspreid worden.

Het project is ontwikkeld door Zebrablauw, een bedrijf uit Ermelo, dat vaker educatieve projecten ontwikkelde op het gebied van erfgoed en fotografie. Dit gebeurde in opdracht van EDU-ART, in samenspraak met lokale partijen. Zie bijlage1 voor meer informatie over het project.

De betrokken partijen namen onderstaande taken en verantwoordelijkheden voor hun rekening:

Opdrachtnemer, EDU-ART

- ontwikkeling projectplan i.o.m. regiocoördinator / i.o.m. KCG opdracht voor ontwikkelen en uitvoeren aan een regionale projectontwikkelaar / advisering bij ontwikkeling / projectleiding: advisering PR, promotie, distributie project door Cultuureducatiepunten / overleg met regiocoördinator over voortgang of problemen / evaluatie project en proces met ontwikkelaar, lokale punten en KCG / financiële en inhoudelijke eindverantwoordelijkheid / productie lespakket / enquête bekendheid en afname project i.o.m. KCG

Projectontwikkelaar, Zebrablauw

- uitwerken lesopzet, schrijven van het lesmateriaal, ontwikkelen en uitvoeren pilot, ontwikkeling definitieve lespakket / vormgeving project / evaluatie project en proces met adviseur EDU-ART / docent training voor leerkrachten

Regionale cultuureducatiepunten, KIKC, Cultuur.uit, JOS coördinator, Bibliotheek Barneveld

- PR en promotie per nieuwsbrief en/of via culturele commissies / distributie project door Cultuureducatiepunten / Contactpersoon voor scholen

Regiocoördinator Cultuurpact, KCG

- bewaken hoofdlijnen proces / terugkoppeling van en naar gemeenten / evaluatie voortgang

3 Doelen

3A Kwantitatieve doelen:

In het projectplan zijn de volgende doelen gesteld over het bereik van het project:

1. 50 scholen¹ (2010 + 2011)
2. 2500 leerlingen (2010 + 2011)
3. 3 regionale coördinatiepunten
4. 12 gemeenten

3A1 Realisatie kwantitatieve doelen:

Drie van de vier gestelde doelen zijn gehaald.

1. 50 scholen hebben het product gekocht en zullen het lesmateriaal in schooljaar 2011-2012 uitvoeren.
2. Het exacte aantal leerlingen staat niet vast. Het is een koopproject, de school is vrij het project in te zetten op een zelf gekozen moment. De verwachting is dat het aantal leerlingen ruim gehaald wordt.
3. 4 regionale coördinatiepunten zijn betrokken bij het uitzetten van het project bij de scholen in hun werkgebied. Het is deze lokale punten niet gelukt scholen uit alle gemeenten te bereiken.
4. De afname van 50 stuks kwam uit 8 van de 12 gemeenten. Na een gesprek tussen KCG en EDU-ART is besloten een enquête te houden onder alle PO scholen op de Veluwe, om de reden hiervan te onderzoeken. Dit traject loopt nog. Voor overzicht van afname per gemeente, zie bijlage 2

3B Kwalitatieve doelen:

In het projectplan zijn de volgende doelen gesteld over de kwaliteit van het project:

3B1a. Leerlingen:

1. maken (actief) kennis met de mogelijkheden van moderne media
2. vervaardigen actief een mediaal kunstproduct
3. voelen zich positief betrokken bij hun woonplaats.

3B1b. Realisatie kwalitatieve doelen / leerlingen:

De opzet van het project initieert alle gestelde doelen.

1. In het project Hert op Stok maken de leerlingen actief kennis met mogelijkheden van moderne media doordat zij met behulp van een programma voor fotobewerking op de computer zelf een fantasiebeeld creëren.
2. Ze vervaardigen actief een mediaal kunstproduct in de vorm van een digitale wenskaart, waarop een zelfgekozen, lokaal bekende plek centraal staat. Kerken krijgen bijvoorbeeld mutsen of de zandverstuiving strandgasten. Tijdens de pilot bleek dat de leerlingen handig zijn in het werken met het gebruikte programma voor fotobewerking.
3. Door de leerlingen zelf een voor iedereen herkenbaar lokaal bouwwerk of landschap in de omgeving te laten kiezen, waar ze hun fantasie op los kunnen laten, leren ze hun eigen omgeving beter kennen. Bij het project is een site ontwikkeld: **www.hertopstok.nl**, hierop kunnen de leerlingen vanaf september 2011 resultaten delen met leerlingen van andere scholen en andere gemeenten.

3B2a Leerkrachten/scholen:

1. vergroten betrokkenheid bij lokale culturele omgeving
2. vergroten mediavaardigheden & maken kennis met mogelijkheden moderne media

3B2b Realisatie kwalitatieve doelen / leerkrachten, scholen

Deze doelstellingen zijn allemaal gerealiseerd.

1. De leerkracht adviseert en inspireert de leerlingen bij het maken van hun keuze voor een lokaal element. Hiervoor moeten ze zich voorbereiden, met name als ze niet zelf bewoner

¹ Van de in totaal 120 scholen

zijn van de plaats. Hierdoor zien de leerkrachten meer kansen voor het gebruik van de lokale culturele omgeving.

2. Speciaal voor leerkrachten zijn op diverse locaties introductiebijeenkomsten gehouden, inclusief een training voor het werken met het fotobewerking programma. Met deze introductiebijeenkomst hebben de leerkrachten kennis gemaakt met de mogelijkheden van moderne media en hebben ze hun mediavaardigheden vergroot.

3B3a Culturele instellingen

1. vergroten betrokkenheid bij het onderwijs
2. leggen verbindingen met onderwijs en eigen omgeving leerlingen
3. ondersteunen en stimuleren activiteiten
4. verzorgen de spreiding van het aanbod.

3B3b Realisatie kwalitatieve doelen/ culturele instellingen:

Er was sprake van vier lokale punten met een zeer verschillende opdracht of ervaring, uiteindelijk hebben KIKC, Cultuur.uit, Bibliotheek Barneveld en JOS Scherpenzeel het project aangeboden aan de scholen. Zij deden dit ieder vanuit hun mogelijkheden, waardoor de intensiteit van de promotie diverse vormen aannam. De doelstellingen zijn gehaald, maar de exacte opbrengst is momenteel lastig aan te geven, omdat het project nog loopt of nog moet starten. Zie bijlage 3, activiteiten lokale punten.

3B4a Procesmatige doelen

1. samenwerking tussen lokale en regionale partners stimuleren
2. inbedding van het project in de regio
3. mogelijke vervolgstappen naar digitaal project voor 2011.

3B4b Realisatie kwalitatieve doelen / proces:

1. Het project heeft ertoe bijgedragen dat lokale instellingen elkaar hebben ontmoet, afspraken hebben gemaakt en op bepaalde punten zijn gaan samenwerken. Tijdens een netwerkbijeenkomst in november 2010 kwamen KCG, EDU-ART, de lokale partijen Zebrablauw (ontwikkelaar project), Cultuur.uit, KIKC en de bibliotheek Barneveld bij elkaar. Daarbij zijn afspraken gemaakt voor samenwerking, onder andere over het realiseren van een site. Tevens hebben KIKC en Cultuur.uit voor de training samengewerkt met projectontwikkelaar en docent Zebrablauw, de bibliotheken van Epe en Nunspeet.
2. (Tijdens de training) enthousiast gemaakte leerkrachten brengen het project onder de aandacht van collega's en kunnen het project in bruikleen geven aan andere scholen, zodat meer scholen hun leerlingen 'digiwijs' kunnen maken. Is dat het project is uitgezet bij lokale punten niet veel meer een argument voor inbedding in de regio?
Via de site www.hertopstok.nl kunnen leerlingen vanaf september 2011 hun e-cards uitwisselen met leerlingen van andere (deelnemende) scholen. De gemaakte kaarten kunnen digitaal verzonden worden naar ouders en bekenden, maar ook naar het Veluws Bureau voor Toerisme en lokale politici, zoals naar de wethouder van Ermelo tijdens de pilot.
3. Het overleg over vervolgstappen zal in een later stadium plaatsvinden, zie aandachtspunten voor vervolg.

4 Financiële verantwoording (bijlage 4):

De afrekening laat zien dat de projectleiding en advisering projectmateriaal meer tijd kostte dan begroot. In overleg met de projectleider van KCG is besloten de extra uren tegen een kostprijs van € 55,00 te declareren op het project. (zie aandachts- en leerpunten, punt 5).

De meerkosten van de uren worden in het project verrekend met de meevallende materiaalkosten. Het totale resultaat blijft binnen de projectbegroting.

Bijlagen:

- Bijlage 1: aanbodtekst Hert op Stok
- Bijlage 2: Overzicht afname per gemeente
- Bijlage 3: activiteiten lokale instellingen
- Bijlage 4: financiële verantwoording

Aanbod tekst Hert op stok

Bij een foto heb je al gauw het idee dat het echt is wat je ziet. Een foto maak je immers van de werkelijkheid?

Maar dat idee is achterhaald. Met de digitale technieken van tegenwoordig kun je niet alleen met de kwast, maar ook met de computer toveren. Je ziet bijvoorbeeld geen kip op een stok, maar een hert. Een kerk met een dak van pauwenveren of een zandverstuiving waar een reuzentor uit kruipt.

In **Hert op Stok** maken de leerlingen kennis met de techniek van (digitale) fotografie, gericht op het maken van een digitaal bewerkte foto. Zij maken een foto in hun omgeving waar ze een verrassend verhaal over kunnen vertellen. Het resultaat is een digitale ansichtkaart. Via een aparte website kunnen de leerlingen hun kaarten verspreiden, versturen, op elkaars werk reageren en ervaringen uitwisselen. Ook worden van enkele foto's kaarten gedrukt, die met dank aan het Veluws Bureau voor Toerisme, verspreid zullen worden via de VVV's in de regio.

Bewust leren omgaan met de media is een belangrijk aandachtspunt in deze tijd, waarin je niet meer om media heen kunt. Dankzij **Hert op Stok** leren de leerlingen spelenderwijs veel over de kracht en macht van media.

Indien uw school intekent op **Hert op Stok**, kunnen de leerkrachten kosteloos een training van een middag volgen, waar het project stap voor stap wordt door genomen. Zij maken kennis met het digitaal bewerken van foto's.

De gemeenten op de Veluwe ondersteunen deze ambitie van harte, vandaar dat wij u dit koopproject zeer voordelig kunnen aanbieden.

Voor de gehele Veluwe zijn slechts 50 projecten beschikbaar, dus wees er snel bij.

Doelgroep:	Groep 7 en 8 Leerkrachten
Materiaal:	2 x compact fotocamera, inclusief accu, oplader en tasje Cd-rom met lesbrief, werkbladen en voorbeelden Korte handleiding free-ware fotobewerkingsprogramma
Kosten:	€ 100,00
Extra:	Gebruik website voor verzending en uitwisseling leerlingresultaten

In opdracht van Cultuurpact Veluwe, heeft EDU-ART het project laten ontwikkelen door ZebraBlauw / Natalie Overkamp. Lokale Cultuurpunten en bibliotheken hebben het project opgenomen in hun aanbod. Het project wordt vanaf november 2010 beschikbaar gesteld aan basisscholen op de Veluwe.

Met Cultuurpact zetten de provincie Gelderland, gemeenten en KCG zich samen in voor versterking van kunst en cultuur in de regio. Resultaat is dat met culturele organisaties bovenlokale projecten worden gerealiseerd voor een divers publiek en dat er meer aandacht is voor cultuurbeleid. KCG coördineert de werkzaamheden en zet daarbij haar kennis, ervaring en expertise in. Cultuurpact Veluwe bestaat uit de gemeenten Barneveld, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattum, Heerde, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Scherpenzeel. Zie www.cultuurpact.nl.

Overzicht afname per gemeente:

Lokaal cultuurpunt:	Deelnemende gemeenten Veluwe aan Cultuurpact	Aantal scholen:	Individueel e. aanvraag.:	KIKC plus Of kunstmenu:	Deelgenomen aan training:
KIKC	Epe Oene Emst Vaassen	11 x 1 x 1 x 2 x	2 x	13 x 2010-2011 KIKC extra	1 training 8 scholen. De andere scholen krijgen de training op 21 september, verwachting = 100% opkomst
	Heerde Wapenveld Veessen	5 x 2 x 1 x	8 x		
	Hattem	1 x	1 x		
	Oldebroek	0 x			
Cultuur.uit	Harderwijk	1 x	1 x		
	Putten	12 x		12 x 2011-2012 Kunstmenu	Schooljaar 2011-2012 voor 12 scholen, door punt zelf aangeboden, verwachting = 100% opkomst
	Nunspeet	11 x		11 x 2010-2011 Kunstmenu	5 scholen (2 trainingen)
	Nijkerk	0 x			
	Elburg	0 x			
	Ermelo	1 x	1 x		
Bibliotheek Barneveld	Barneveld	0 x			
JOS Scherpenzeel	Scherpenzeel	1 x	1 x		

Activiteiten lokale instellingen:

- **KIKC** heeft niet de opdracht van de gemeenten zelf projecten aan te bieden, tevens werd m.b.t. het verspreiden van dit project haar gebied uitgebreid met Oldebroek. Uit de begroting voor Hert op Stok is een bijdrage geleverd, zodat deze werkzaamheden toch verricht konden worden. Dit werd zeer accuraat gedaan. De gestelde doelen kwamen het best tot uitdrukking tijdens de reeds bestaande overlegmomenten met culturele commissies, verder bleef het beperkt tot het onder de aandacht brengen van het aanbod middels nieuwsbrieven. Aanvankelijk werd getracht het project door de Novetheek te laten 'adopteren', binnen hun opdracht voor bevordering van mediawijsheid, maar daar zag de Novetheek vanaf, omdat het niet in hun activiteitenplan paste. Wel werkten ze samen met KIKC als locatie voor de training voor leerkrachten. Aan deze training namen 10 leerkrachten deel. In september 2011 heeft een tweede training plaatsgevonden.

- In **Scherpenzeel** kwam de bemiddeling van het project, op aanraden van de ambtenaar cultuur, terecht bij **JOS** (Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel), voor wie dit project een nieuw element was binnen hun werkzaamheden voor de brede school. De medewerker heeft het project onder de aandacht van de scholen gebracht middels nieuwsbrieven, website, tijdens afstemmingsoverleg en mails. Deze activiteiten resulteerden in de aanvraag van 1 van de 4 scholen, hoewel de scholen in een commissiebijeenkomst aangaven geïnteresseerd te zijn en de ambtenaar zich er extra sterk voor maakte. Per mail en telefoon is veel contact geweest met de projectleider van EDU-ART. JOS was niet aanwezig bij de netwerkbijeenkomst in november, waar juist het enthousiasme bij de bemiddelaars werd opgewekt.

- In **Barneveld** kwam de vraag terecht bij de **bibliotheek**. Het lokale loket Bureau Cultuureducatie heeft geen opdracht projecten zelf aan te bieden, maar alleen producten van lokale instellingen te bemiddelen. De bibliotheek zag wel kansen, zeker omdat de landelijke opdracht voor mediawijsheid educatie bij hen ligt. Werving per nieuwsbrief had geen aanvraag tot gevolg. De opname van het aanbod in de brochure Cultuur a la Carte 2011-2012 (na de deadline) leverde alsnog een aanvraag op.

- **Cultuur.uit** heeft de ruimste opdracht, zij is vrij zelf projecten aan te bieden en heeft structureel contact met culturele commissies van scholen. Zij hebben de projecten via hun site en tijdens overleg met enkele culturele commissies onder de aandacht van de scholen gebracht. In maart en april organiseerde het punt 2 trainingen voor leerkrachten, hieraan namen 5 scholen deel. In schooljaar 2011-2012 zal een derde training worden aangeboden in de bibliotheek van Putten, in eigen beheer.